

ΝΟΜΟΣ: 1428/84

Εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών και άλλες διατάξεις
(ΦΕΚ 43/Α/11-4-84)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Κυρούμεν και εκδίδομεν τον κατωτέρω υπό της Βουλής ψηφισθέντα νόμον:

Άρθρο 1. Ορισμοί

1. Αδρανή υλικά, για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, είναι τα υλικά διαφόρων διαστάσεων που προέρχονται από την εξόρυξη κατάλληλων πετρωμάτων ή την απόληψη φυσικών αποθέσεων θραυσμάτων τους και που χρησιμοποιούνται όπως έχουν ή μετά από θραύση ή λειοτριβήση ή ταξινόμηση για την παρασκευή σκυροδεμάτων ή κονιαμάτων ή με μορφή σκύρων ή μεγαλύτερων κομματιών, στην οδοποιία ή λοιπά τεχνικά έργα ή οικοδομές, καθώς και τα ασβεστολιθικά πετρώματα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ασβέστη ή υδραυλικών κονιών ή συλλιπασμάτων μεταλλουργίας.
2. Λατομικός χώρος είναι η ενιαία έκταση γης στην οποία έχει δικαίωμα εντοπισμού κοιτάσματος ή εκμετάλλευσης λατομικών ορυκτών ένας μόνο εκμεταλλευτής.
3. Λατομείο είναι η έκταση γης μέσα στο λατομικό χώρο όπου αναπτύσσονται λατομικές εργασίες.
4. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται μίσθωση λατομείου, νοείται μίσθωση λατομικού χώρου.

Άρθρο 2. Δικαίωμα εκμετάλλευσης

1. Το δικαίωμα εκμετάλλευσης των αδρανών υλικών ανήκει στον ιδιοκτήτη της εδαφικής έκτασης μέσα στην οποία υπάρχουν αυτά ή σε εκείνον στον οποίο ο ιδιοκτήτης παραχώρησε το δικαίωμά του αυτό.
2. Ο ιδιοκτήτης για την άσκηση του δικαιώματος αυτού πρέπει να αποδεικνύει την κυριότητά του και να προσκομίζει το τοπογραφικό διάγραμμα της επόμενης παραγράφου.
3. Η παραχώρηση του πιο πάνω δικαιώματος από τον ιδιοκτήτη αποδεικνύεται μόνο με συμβολαιογραφικό έγγραφο, που συνοδεύεται με τοπογραφικό διάγραμμα χαρτοσημασμένο υπό κλίμακα 1:5000. Στο διάγραμμα αυτό απεικονίζονται τα όρια της λατομικής έκτασης που προσδιορίζονται με ορθογώνιες αζιμουθιακές συντεταγμένες εξαρτημένες από το Εθνικό Τριγωνομετρικό Δίκτυο. Στο ίδιο διάγραμμα ορίζεται το κέντρο φύλλου χάρτη υπό κλίμακα 1:100.000, μέσα στον οποίο εμπίπτει ο λατομικός χώρος με τα στοιχεία του, δηλαδή δια του κέντρου του L (γεωγραφικό πλάτος) και του M (γεωγραφικό μήκος από Αθήνα).
4. Το δικαίωμα εκμετάλλευσης των λατομείων αδρανών υλικών που βρίσκονται σε χαρακτηρισμένα ως διακατεχόμενα δάση, δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις ανήκει στο Δημόσιο. Η παρεμπόδιση από το διακάτοχο της άσκησης του παραπάνω δικαιώματος απαγορεύεται.

Άρθρο 3 Καθορισμός λατομικών περιοχών

1. Οι λατομικές περιοχές στην περιφέρεια του νομού καθορίζονται με απόφαση του αρμόδιου νομάρχη, που εκδίδεται ύστερα από προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού και αιτιολογημένη γνώμη του Νομαρχιακού Συμβουλίου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για την εκμετάλλευση των

δημόσιων λατομείων αδρανών υλικών που βρίσκονται μέσα στις περιοχές αυτές δεν απαιτείται άδεια εκμετάλλευσης.

2. Κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου αυτού ο καθορισμός των λατομικών περιοχών ολοκληρώνεται μέσα σε ένα έτος από την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού.

Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί για ένα ακόμη έτος με απόφαση του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων.

3. Η Επιτροπή που προβλέπεται από την παράγραφο 1 συγκροτείται με απόφαση του αρμόδιου νομάρχη και αποτελείται από ανώτερους υπαλλήλους των υπηρεσιών της νομαρχίας που υπάγονται στα Υπουργεία Εσωτερικών, Οικονομικών, Πολιτισμού και Επιστημών, Γεωργίας, Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, Δημοσίων Έργων, στον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (ΕΟΤ) καθώς και από εκπροσώπους του Υπουργείου Ενεργείας και Φυσικών Πόρων και του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (Ι.Γ.Μ.Ε.).

Αν στη νομαρχία δεν υπάρχουν οι πιο πάνω υπάλληλοι ή εκπρόσωποι, αυτοί υποδεικνύονται από τον αρμόδιο Υπουργό ή φορέα.

4. Μέσα στις λατομικές περιοχές και έξω από αυτές, σε απόσταση τουλάχιστο χιλίων μέτρων από την οριογραμμή τους, απαγορεύεται η επέκταση του σχεδίου πόλης ή η δημιουργία ανεξάρτητου ρυμοτομικού σχεδίου ή η ανέγερση σπιτιών και γενικά κτισμάτων, με εξαίρεση τα κτίσματα ειδικής χρήσης, για τα οποία αποφαινεται ο αρμόδιος νομάρχης.

5. Στις λατομικές περιοχές το δικαίωμα εκμετάλλευσης των αδρανών υλικών υπερισχύει του μεταλλευτικού δικαιώματος. Αν υπάρχουν κοιτάσματα μεταλλευμάτων σε σημαντικές ποσότητες και έχουν ουσιώδη σημασία για την Εθνική Οικονομία, το μεταλλευτικό δικαίωμα υπερισχύει. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

6. Αν στους νομούς δεν υπάρχουν κατάλληλες δημόσιες εκτάσεις για δημιουργία λατομικών περιοχών, υπάρχει όμως ιδιωτική, δημοτική ή κοινοτική έκταση που κρίνεται κατάλληλη για το σκοπό αυτόν από την Επιτροπή της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού, μετά από αιτιολογημένη γνώμη του Νομαρχιακού Συμβουλίου, μπορεί ο νομάρχης, με απόφασή του, η οποία εγκρίνεται από τον Υπουργό Ενεργείας και Φυσικών Πόρων, να χαρακτηρίζει την έκταση αυτή ως λατομική περιοχή και να χορηγεί άδειες εκμετάλλευσης.

7. Το άρθρο 68 παρ. 1 του Μεταλλευτικού Κώδικα τροποποιείται ως προς τα αδρανή υλικά ως εξής:

«Τα αδρανή υλικά που εξορύσσονται κατά την εκμετάλλευση των μεταλλευτικών ορυκτών ανήκουν στο Δημόσιο και είναι δυνατό, με απόφαση του αρμόδιου νομάρχη, να διατίθενται για τις ανάγκες της Νομαρχίας ή να πωλούνται με πλειοδοτική δημοπρασία. Κατ' εξαίρεση, για τις ανάγκες της εκμετάλλευσης του μεταλλείου ή της αποκατάστασης του τοπίου, μπορεί ο εκμεταλλευτής να χρησιμοποιήσει τις προς τούτο αναγκαίες ποσότητες».

Άρθρο 4.

Έργο Επιτροπής

1. Για τον καθορισμό των λατομικών περιοχών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου, η πιο πάνω Επιτροπή ερευνά αν συντρέχουν ή όχι οι απαγορευτικοί λόγοι, που αναφέρονται στο άρθρο 10 του νόμου αυτού.

2. Μετά τον καθορισμό των λατομικών περιοχών, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Ενεργείας και Φυσικών Πόρων, του ΙΓΜΕ και αρμόδιος υπάλληλος της νομαρχίας προβαίνουν σε χωροταξική κατανομή των λατομικών χώρων που βρίσκονται μέσα στις περιοχές αυτές, σε περιγραφή των έργων υποδομής μέχρι εκεί που φτάνουν τα όρια των λατομικών περιοχών και σε εκτίμηση της δαπάνης εκτέλεσής τους.

3. Η αντιμετώπιση της δαπάνης των έργων υποδομής της προηγούμενης παραγράφου και τυχόν απαλλοτριώσεων γίνεται ή με εγγραφή σχετικής πίστωσης στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων του Υπουργείου Ενεργείας και Φυσικών Πόρων, η οποία μεταφέρεται στις κατά τόπο αρμόδιες νομαρχίες ή αναλαμβάνεται από τους μισθωτές των λατομικών χώρων κατ' αναλογία που καθορίζεται απ' τον αρμόδιο νομάρχη, ύστερα από απόφαση του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων.

Για την αντιμετώπιση των δαπανών ολοκλήρωσης του έργου της Επιτροπής μέχρι να καθοριστούν λατομικές περιοχές, εγγράφεται σχετική πίστωση στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων του Υπουργείου Ενεργείας και Φυσικών Πόρων, η οποία μεταφέρεται στις αρμόδιες νομαρχίες.

Άρθρο 5

Εκμίσθωση δημοσίων λατομείων

1. Η εκμίσθωση των λατομείων αδρανών υλικών που ανήκουν στην κυριότητα του Δημοσίου γίνεται από το νομάρχη αποκλειστικά με πλειοδοτική δημοπρασία.
2. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η εκμίσθωση με απευθείας σύμβαση των λατομείων αυτών σε επιχειρήσεις των ΟΤΑ του άρθρου 46 του Ν. 1416/1984 για την «τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της δημοτικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την ενίσχυση της αποκέντρωσης και την ενδυνάμωση της τοπικής αυτοδιοίκησης και σε τσιμεντοβιομηχανίες και επιχειρήσεις ή συνεταιρισμούς ασβεστοποιών, εφόσον οι τσιμεντοβιομηχανίες και οι επιχειρήσεις ή συνεταιρισμοί καταβάλλουν αναλογικό μίσθωμα άνω του 4%. Σε περίπτωση οποιασδήποτε τροποποίησης του καταστατικού επιχείρησης των ΟΤΑ του προηγούμενου εδαφίου, με την οποία επέρχεται αλλαγή στη μορφή της επιχείρησης και αυτή παύει να ανήκει στις επιχειρήσεις των ΟΤΑ του άρθρου 46 του Ν. 1416/1984, απαιτείται έγκριση του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων.
3. Επιτρέπεται επίσης η εκμίσθωση των παραπάνω λατομείων με απευθείας σύμβαση σε εκμεταλλευτές, των οποίων η σύμβαση μίσθωσης έχει καταγγελθεί, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του νόμου αυτού.

Άρθρο 6

Παραχώρηση του δικαιώματος εκμετάλλευσης με σύμβαση μίσθωσης

1. Οι συμβάσεις μίσθωσης του προηγούμενου άρθρου καταρτίζονται μόνο με συμβολαιογραφικό έγγραφο και για διάρκεια δεκαπέντε ετών. Στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 8, η χρονική διάρκεια συνομολογείται ίση με τη χρονική διάρκεια αποπεράτωσης του συγκεκριμένου δημοσίου έργου.
2. Η διάρκεια των δεκαπέντε ετών μπορεί να παρατείνεται κάθε φορά για πέντε έτη με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από γνωμοδότηση του Νομαρχιακού Συμβουλίου με όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται στην ίδια νομαρχιακή απόφαση. Για την παράταση αυτή υποβάλλεται από το μισθωτή αίτηση στο νομάρχη, κατά τη διάρκεια του προτελευταίου έτους της μίσθωσης.
3. Η υπομίσθωση και κάθε άλλη μορφή μεταβίβασης των μισθωτικών δικαιωμάτων απαγορεύεται. Επιτρέπεται μόνο, ύστερα από έγκριση του νομάρχη, η εισφορά του συνόλου των μισθωτικών δικαιωμάτων σε εταιρία.
4. Ο υποψήφιος μισθωτής υποχρεούται να υποβάλει στο νομάρχη, για έγκριση, χρονοδιάγραμμα εργασιών για την ενεργοποίηση του λατομικού χώρου, πριν από την υπογραφή της σύμβασης μίσθωσης και μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στη διακήρυξη. Σε περίπτωση παρέκκλισης από το χρονοδιάγραμμα εργασιών ο νομάρχης μπορεί να προβεί σε άμεση καταγγελία της σύμβασης μίσθωσης και να παραχωρήσει το χώρο του λατομείου στον αμέσως επόμενο πλειοδότη με τους ίδιους όρους.

Άρθρο 7

Βεβαίωση και διάθεση εσόδων

1. Οι μισθωτές υποχρεούνται στην καταβολή πάγιων και αναλογικών μισθωμάτων. Ο μεταξύ τους συμψηφισμός απαγορεύεται.
2. Τα αναλογικά μισθώματα προσδιορίζονται με βάση τις ποσότητες των αδρανών υλικών που πωλούνται κάθε έτος και υπολογίζονται με βάση τα τιμολόγια ή και με κάθε άλλη πρόσφορη μέθοδο που κρίνει ο νομάρχης.

3. Τα έσοδα από μισθώματα δημόσιων λατομείων αδρανών υλικών βεβαιώνονται από τον αρμόδιο νομάρχη, ο οποίος συντάσσει και αποστέλλει τον τίτλο βεβαίωσης (χρηματικό κατάλογο) στο Δημόσιο Ταμείο για την είσπραξη, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.

4. Από τα αναλογικά μισθώματα, ποσοστό 40% αποδίδεται με απόφαση του νομάρχη στους ΟΤΑ, στην περιφέρεια των οποίων λειτουργεί το λατομείο, για εκτέλεση έργων. Τα πάγια μισθώματα και το υπόλοιπο των αναλογικών μισθωμάτων (60%) διατίθενται στο Νομαρχιακό Ταμείο για εκτέλεση έργων, ύστερα από απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου.

Άρθρο 8

Εκμετάλλευση λατομείων

1. Η εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών σε όλη τη χώρα επιτρέπεται μόνο μέσα στις λατομικές περιοχές που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 3.

2. Η εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών έξω από τις λατομικές περιοχές επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, με απόφαση του νομάρχη μετά από σύμφωνη γνώμη του Νομαρχιακού Συμβουλίου, αν:

α) Μέσα στην προθεσμία των δύο ετών που προβλέπεται από την παρ. 2 του άρθρου 3 δεν έχουν καθορισθεί οι λατομικές περιοχές.

β) Οι ανάγκες εκτελούμενων δημόσιων έργων δεν καλύπτονται, κατά την κρίση του νομάρχη, από τα λατομεία που λειτουργούν μέσα στο νομό.

γ) Δεν κρίνεται σκόπιμη η δημιουργία λατομικής περιοχής σε συγκεκριμένο νησιώτικο χώρο.

δ) Η εκμετάλλευσή τους ζητείται από δήμο ή κοινότητα και με τον απαραίτητο όρο, ότι οι ανάγκες τους σε αδρανή υλικά δεν εξυπηρετούνται από τα λατομεία που υπάρχουν στην πλησιέστερη λατομική περιοχή του νομού. Στην περίπτωση αυτή λαμβάνεται υπόψη και η απόσταση αυτών από την πλησιέστερη λατομική περιοχή. Η εκμίσθωση στους δήμους ή κοινότητες των πιο πάνω λατομείων γίνεται με απευθείας σύμβαση και

ε) Τα αδρανή υλικά χρησιμοποιούνται ως πρώτη ύλη για την παραγωγή τσιμέντου και ασβέστη. Η εκμίσθωση των λατομείων αυτών γίνεται με απευθείας σύμβαση ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων, εφόσον οι ποιοτικές και ποσοτικές ανάγκες των επιχειρήσεων παραγωγής τσιμέντου και των επιχειρήσεων ή συνεταιρισμών παραγωγής ασβέστη δεν εξυπηρετούνται από τις λατομικές περιοχές.

3. Κατ' εξαίρεση από τις διατάξεις του νόμου αυτού, μπορεί να εγκριθεί η λειτουργία λατομείων αδρανών υλικών έξω από τις λατομικές περιοχές ή να υπάρξει απευθείας μίσθωση μέσα στις λατομικές περιοχές, προκειμένου για την παραγωγή αδρανών υλικών για την εκτέλεση εθνικών, διανομαρχιακών ή ειδικών έργων. Η έγκριση στις περιπτώσεις αυτές γίνεται με απόφαση των Υπουργών Δημοσίων Έργων και Ενεργείας και Φυσικών Πόρων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Νομαρχιακού Συμβουλίου του νομού, μέσα στον οποίο πρόκειται να λειτουργήσει η εγκατάσταση, ή και χωρίς τη γνώμη, αν αυτή δεν περιέλθει στον αρμόδιο Υπουργό μέσα σε προθεσμία ενός μήνα από τότε που ζητήθηκε. Η απόφαση των Υπουργών ορίζει το χρόνο λειτουργίας μέχρι την αποπεράτωση του έργου και επιβάλλει οποιεσδήποτε υποχρεώσεις για τη λειτουργία της εγκατάστασης, την προστασία του περιβάλλοντος ή την αποκατάσταση του χώρου μετά τη λήξη των εργασιών.

4. Η χρησιμοποίηση στο έργο των προϊόντων εκσκαφής από την κατασκευή δημόσιου έργου μετά από επεξεργασία ή και αυτούσιων δεν εμπίπτει στις διατάξεις του νόμου αυτού.

Άρθρο 9

Άδεια εκμετάλλευσης

1. Η εκμετάλλευση των ιδιόκτητων λατομείων επιτρέπεται μόνο ύστερα από άδεια εκμετάλλευσης που χορηγεί ο νομάρχης. Για τα δημόσια λατομεία η σύμβαση μίσθωσης επέχει θέση άδειας εκμετάλλευσης.

2. Η διάρκεια της άδειας εκμετάλλευσης των ιδιόκτητων λατομείων ορίζεται σε δεκαπέντε έτη και μπορεί να παρατείνεται σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 2 του άρθρου 6.

Για τη χορήγηση της άδειας εκμετάλλευσης υποβάλλεται αίτηση που συνοδεύεται με τεχνική μελέτη και δικαιολογητικά που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων.

Τεχνική μελέτη, απαιτείται και για τα δημόσια λατομεία αδρανών υλικών, που βρίσκονται μέσα στις λατομικές περιοχές.

3. Πριν από την υπογραφή της σύμβασης μίσθωσης ή τη χορήγηση άδειας εκμετάλλευσης, κατατίθεται η πιο πάνω μελέτη εγκεκριμένη από την αρμόδια υπηρεσία του ΥΕΦΠ καθώς και η μελέτη για τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και την αντιμετώπιση αυτών, που προβλέπεται από τις διατάξεις του Ν. 998/1979 (ΦΕΚ 289 Α΄).

4. Οι προδιαγραφές για τη σύνταξη της τεχνικής μελέτης, καθώς και η διαδικασία για την έγκρισή της καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων.

Το ύψος της αμοιβής των μελετητών καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων μετά από γνώμη του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος. Η προηγούμενη απόφαση μπορεί να περιλάβει και τις αμοιβές για κάθε είδος μελέτης μεταλλευτικών και λατομικών εργασιών.

5. Η τεχνική μελέτη υπογράφεται στα διάφορα τμήματα και στοιχεία της από τους επιστήμονες που αντίστοιχα προβλέπονται από την περίπτωση γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 669/1977.

Άρθρο 10

Απαγόρευση εκμίσθωσης ή χορήγησης άδειας εκμετάλλευσης

1. Απαγορεύεται η εκμίσθωση των δημόσιων λατομείων αδρανών υλικών ή η χορήγηση άδειας εκμετάλλευσης των ιδιόκτητων λατομείων της παραγράφου 2 του άρθρου 8 του νόμου αυτού, αν από την εκμετάλλευση αυτών δημιουργούνται:

α) Κίνδυνοι για την ασφάλεια της ζωής ή για την υγεία των εργαζόμενων, των περίοικων και των διερχόμενων.

β) Βλάβες σε αρχαιολογικά ή ιστορικά μνημεία και σε τουριστικές εγκαταστάσεις.

γ) Βλάβες σε έργα δημόσιας ωφέλειας.

δ) Σοβαρές αλλοιώσεις του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

2. Απαγορεύεται η χορήγηση άδειας εκμετάλλευσης μέσα σε χώρους που χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ιδιαίτερου πολιτιστικού ενδιαφέροντος και φυσικού κάλλους.

3. Για τους παραπάνω λόγους γνωμοδοτούν αιτιολογημένα οι αρμόδιες κατά τόπο περιφερειακές υπηρεσίες των Υπουργείων Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, Δημοσίων Έργων, Πολιτισμού και Επιστημών, Γεωργίας, της Επιθεώρησης Μεταλλείων, του ΕΟΤ και του Υπουργείου Οικονομικών, για ιδιοκτησιακής φύσης θέματα, μέσα σε προθεσμία τριών μηνών αφότου περιέλθουν σ' αυτές τα δικαιολογητικά που διαβιβάζονται από το νομάρχη, ή η αίτηση με τοπογραφικό σχεδιάγραμμα σε κλίμακα 1: 5.000.

Ο νομάρχης μέσα σε έξι μήνες από την παρέλευση του παραπάνω τριμήνου χορηγεί την άδεια εκμετάλλευσης.

4. Ο νομάρχης συνάπτει τη σύμβαση μίσθωσης, ή χορηγεί την άδεια εκμετάλλευσης, αφού προηγουμένως εξακριβώσει ότι δεν συντρέχουν οι απαγορευτικοί λόγοι που προβλέπονται από τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού.

5. Ο νομάρχης, αν αρνείται την εκμίσθωση ή τη χορήγηση άδειας εκμετάλλευσης ή την παράταση της ισχύος της, εκδίδει αιτιολογημένη απορριπτική απόφαση, που επιδίδεται στον ενδιαφερόμενο με δικαστικό επιμελητή ή από την Αστυνομική Αρχή με απόδειξη.

Άρθρο 11

Ανάκληση άδειας εκμετάλλευσης - Μονομερής λύση σύμβασης

1. Ο νομάρχης μπορεί να ανακαλέσει την άδεια εκμετάλλευσης ή να καταγγείλει τη σύμβαση μίσθωσης στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Ύστερα από πρόταση του Επιθεωρητή Μεταλλείων αν:

α.α) Δημιουργούνται κίνδυνοι για την ασφάλεια κτισμάτων ή οικισμών ή εγκαταστάσεων ή έργων κοινής ωφέλειας και γενικότερα σοβαρές επιπτώσεις στον περιβάλλοντα χώρο, καθώς και για τη ζωή και υγεία των εργαζομένων ή περίοικων ή διερχόμενων.

α.β) Ο εκμεταλλευτής διενεργεί ανορθολογική εκμετάλλευση με αποτέλεσμα την κατασπατάληση του κοιτάσματος ή την υποβάθμιση των ιδιοτήτων του λατομικού ορυκτού ή γενικότερα παραβιάζει τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών ή δεν συμμορφώνεται με τις εντολές της Επιθεώρησης Μεταλλείων.

β) Ύστερα από πρόταση μιας από τις αρμόδιες κατά περίπτωση υπηρεσίες της παραγράφου 3 του προηγούμενου άρθρου, εφόσον, κατά τη διάρκεια της εκμετάλλευσης, προκύψουν απαγορευτικοί της λατομίας λόγοι, οι οποίοι δεν υπήρχαν κατά το χρόνο της χορήγησης της άδειας εκμετάλλευσης ή της συνομολόγησης της σύμβασης μίσθωσης ή για λόγους που αφορούν το δημόσιο συμφέρον και υπάρχει σημαντικό κοινωνικό όφελος.

γ) Ύστερα από πρόταση της αρμόδιας δασικής Υπηρεσίας, εφόσον ο εκμεταλλευτής δεν συμμορφωθεί προς τους όρους της μελέτης του άρθρου 45 του Ν. 998/1979.

δ) Ύστερα από πρόταση της αρμόδιας, ανάλογα με την περίπτωση, αρχής ή υπηρεσίας, λόγω παράβασης απ' τον εκμεταλλευτή των όρων της άδειας εκμετάλλευσης ή της σύμβασης μίσθωσης ή της τεχνικής μελέτης.

Πριν από την ανάκληση της άδειας καλείται ο ενδιαφερόμενος από το νομάρχη σε ακρόαση.

2. Η συνέχιση της εκμετάλλευσης μετά την ανάκληση της άδειας εκμετάλλευσης ή τη λύση της μίσθωσης συνεπάγεται την επιβολή των κυρώσεων του άρθρου 16 αυτού του νόμου.

Άρθρο 12

Άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας μηχανημάτων

1. Για την εγκατάσταση μηχανημάτων κατεργασίας των αδρανών υλικών και τη λειτουργία τους είτε μέσα είτε έξω από λατομική περιοχή, απαιτείται άδεια που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 158, 159 και 161 του Μεταλλευτικού Κώδικα (Ν.Δ. 210/1973, ΦΕΚ 277 Α').

2. Η χρονική διάρκεια της άδειας λειτουργίας ορίζεται σε δεκαπέντε έτη και δεν ισχύει πέρα από τη λήξη της σύμβασης μίσθωσης ή της άδειας εκμετάλλευσης.

3. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χορήγηση των αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων.

Άρθρο 13

Υποχρεώσεις εκμεταλλευτή

1. Ο εκμεταλλευτής υποχρεούται να εκμεταλλεύεται το λατομείο σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και της τεχνικής.

2. Ο εκμεταλλευτής λατομείου αδρανών υλικών υποχρεούται να υποβάλλει για κάθε ημερολογιακό έτος και μέχρι τις 30 Απριλίου του επόμενου έτους δελτίο δραστηριότητας ή δήλωση απραξίας, τα στοιχεία των οποίων καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων.

Το δελτίο δραστηριότητας ή η δήλωση απραξίας υποβάλλεται σε τρία αντίτυπα στην αρμόδια Επιθεώρηση Μεταλλείων, η οποία διαβιβάζει το ένα στο Υπουργείο Ενεργείας και Φυσικών Πόρων και το άλλο στον αρμόδιο νομάρχη.

3. Στους εκμεταλλευτές που δεν υποβάλλουν το πιο πάνω δελτίο δραστηριότητας ή τη δήλωση απραξίας ή τα υποβάλουν εκπρόθεσμα ή με ελλιπή στοιχεία υποβάλλεται πρόστιμο από είκοσι χιλιάδες (20.000) έως εκατό χιλιάδες (100.000) δραχμές με απόφαση του Επιθεωρητή Μεταλλείων, ο οποίος συντάσσει και αποστέλλει στο Δημόσιο Ταμείο τίτλο βεβαίωσης (χρηματικό κατάλογο) για την είσπραξή του, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων. Τα ποσά που προέρχονται από τα πρόστιμα κατατίθενται στην Τράπεζα της Ελλάδος και αναλαμβάνονται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 15 αυτού του νόμου.

Άρθρο 14

Καθήκοντα και υποχρεώσεις επιβλέποντος

1. Η επίβλεψη της λειτουργίας των λατομείων αδρανών υλικών ανατίθεται σε επιστήμονες που προβλέπονται από το άρθρο 163 του Μεταλλευτικού Κώδικα.
2. Ο επιβλέπων το λατομείο το επισκέπτεται κατά περιοδικά χρονικά διαστήματα, που καθορίζει ο Κανονισμός Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών.
3. Αν στο λατομείο απασχολούνται περισσότεροι από 20 εργατοτεχνίτες και υπάλληλοι ή η συνολική ημερήσια παραγωγή του υπερβαίνει τους 3000 τόνους ή η συνολική εγκαταστημένη και φορητή ισχύς των απασχολούμενων μηχανημάτων εκτός από αυτοκίνητα με αριθμό κυκλοφορίας υπερβαίνει τους 3000 HP, ο επιβλέπων παρακολουθεί την εκμετάλλευση του λατομείου επί τόπου συνεχώς και συνδέεται με σχέση μόνιμης απασχόλησης με τον εκμεταλλευτή.

Άρθρο 15

Εποπτεία και έλεγχος εκμετάλλευσης

1. Η εκμετάλλευση των λατομείων αδρανών υλικών τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Ενέργειας και Φυσικών Πόρων.
2. Ο Επιθεωρητής Μεταλλείων ασκεί την αστυνόμευση της λατομίας, ελέγχει την ορθή εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών, του ισχύουν κάθε φορά, για την εκμετάλλευση των λατομείων αδρανών υλικών και τις εγκαταστάσεις αξιοποίησης των αδρανών υλικών που βρίσκονται στους λατομικούς χώρους και επιβάλλει με απόφασή του στους εκμεταλλευτές τα συμπληρωματικά μέτρα που απαιτούνται για την ορθολογική εκμετάλλευση των λατομείων και την ασφάλεια της ζωής και της υγείας των εργαζόμενων, των περίοικων και των διερχόμενων. Ελέγχει επίσης την εφαρμογή της εγκεκριμένης τεχνικής μελέτης την οποία και μπορεί να τροποποιεί και διατάσσει τη λήψη των απαραίτητων μέτρων για την εφαρμογή της.
3. Κάθε παράβαση από τον εκμεταλλευτή των διατάξεων του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών, των όρων της άδειας και της τεχνικής μελέτης καθώς και των εντολών του Επιθεωρητή Μεταλλείων τιμωρείται με πρόστιμο από είκοσι χιλιάδες (20.000) έως εκατό χιλιάδες (100.000) δραχμές, που επιβάλλεται με απόφαση του Επιθεωρητή Μεταλλείων.
4. Τα πρόστιμα που προβλέπονται από την προηγούμενη παράγραφο βεβαιώνονται από τον Επιθεωρητή Μεταλλείων σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 13 του νόμου αυτού και κατατίθενται στην Τράπεζα της Ελλάδος σε ίδιο λογαριασμό, από την οποία αναλαμβάνονται και αποδίδονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Ενέργειας και Φυσικών Πόρων στον αρμόδιο νομάρχη για τον εξωραϊσμό και την αποκατάσταση των λατομείων εκείνων, που η εκμετάλλευσή τους έπαυσε οριστικά.
5. Ο Επιθεωρητής Μεταλλείων, αν από παραβάσεις της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού τίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια της ζωής και της υγείας των εργαζόμενων, των περίοικων και των διερχόμενων ή γίνεται ανορθολογική εκμετάλλευση, μπορεί να διατάξει με αιτιολογημένη απόφασή του, που κοινοποιείται στον εκμεταλλευτή και στην αρμόδια κατά τόπο Αστυνομική Αρχή, την επιβολή περιοριστικών μέτρων στην εκμετάλλευση του λατομείου, ιδίως την προσωρινή, ολική ή μερική διακοπή της εκμετάλλευσης. Στην απόφαση αυτή ορίζονται τα συγκεκριμένα περιοριστικά μέτρα, τα μέτρα για την ασφαλή λειτουργία του λατομείου και οι προθεσμίες συμμόρφωσης του εκμεταλλευτή προς τα μέτρα αυτά.
6. Για την υλοποίηση των προβλεπομένων από το νόμο αυτόν και την υπόλοιπη περί Μεταλλείων και Λατομείων νομοθεσία, συνιστώνται μέχρι οκτώ νέες Επιθεωρήσεις Μεταλλείων. Η έδρα καθεμιάς, η χωρική της αρμοδιότητα και ο χρόνος έναρξης λειτουργίας της ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ενέργειας και Φυσικών Πόρων.

Άρθρο 16

Κυρώσεις για παράνομη εκμετάλλευση

Όποιος εκμεταλλεύεται ή εξορύσσει ή αποκομίζει αδρανή υλικά χωρίς να έχει αποκτήσει σχετικό δικαίωμα, τιμωρείται ποινικώς κατά το άρθρο 458 του Ποινικού Κώδικα και διοικητικώς με τις κυρώσεις του άρθρου 5 του Ν. 5895/ 1933 και με πρόστιμο από εκατό χιλιάδες (100.000) έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) δραχμές, εκτός αν από άλλες ειδικές διατάξεις προβλέπονται βαρύτερες ποινές. Το πρόστιμο επιβάλλει και βεβαιώνει ο Επιθεωρητής Μεταλλείων, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 13 του νόμου αυτού, κατατίθεται δε στην Τράπεζα της Ελλάδος και αναλαμβάνεται, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 15 αυτού του νόμου.

Άρθρο 17 Ένδικα μέσα

1. Κατά της απορριπτικής απόφασης του νομάρχη της παραγράφου 5 του άρθρου 10 αυτού του νόμου επιτρέπεται ο ενδιαφερόμενος να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία τριάντα ημερών από την επίδοσή της. Η προσφυγή κατατίθεται στον αρμόδιο νομάρχη, ο οποίος μέσα σε τριάντα ημέρες από την κατάθεση, τη διαβιβάζει μαζί με το σχετικό φάκελο στο Υπουργείο Ενεργείας και Φυσικών Πόρων.

Επί της προσφυγής αυτής ο Υπουργός Ενεργείας και Φυσικών Πόρων αποφαινεται μέσα σε ένα εξάμηνο από την κατάθεσή της στον αρμόδιο νομάρχη, ύστερα από ουσιαστική κρίση, κατά την οποία εκτιμάται και το γενικότερο δημόσιο συμφέρον.

Η ασκηθείσα προσφυγή και η προς άσκηση αυτής προθεσμία αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης, εκτός αν αφορά λόγους ασφάλειας.

2. Κατά της απόφασης της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του παρόντος νόμου επιτρέπεται ο ενδιαφερόμενος να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων, σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 1 του άρθρου αυτού. Επί της προσφυγής αυτής ο Υπουργός Ενεργείας και Φυσικών Πόρων αποφαινεται μέσα σε τρεις μήνες από την κατάθεσή της στον αρμόδιο νομάρχη, ύστερα από ουσιαστική κρίση, κατά την οποία εκτιμάται και το γενικότερο δημόσιο συμφέρον.

3. Οι αποφάσεις του νομάρχη, του Επιθεωρητή Μεταλλείων και του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων, που αναφέρονται σε μίσθωση ή άδεια εκμετάλλευσης ή επιβάλλουν πρόστιμα ή μέτρα ασφαλείας, επιδίδονται στον ενδιαφερόμενο με δικαστικό επιμελητή ή από την Αστυνομική Αρχή με απόδειξη.

4. Κατά της απόφασης του Επιθεωρητή Μεταλλείων που εκδίδεται κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 13 του παρόντος νόμου, επιτρέπεται ο ενδιαφερόμενος να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία τριάντα ημερών από την επίδοσή της. Επί της προσφυγής αυτής αποφαινεται, ύστερα και από ουσιαστική κρίση, ο πιο πάνω Υπουργός.

5. Κατά των αποφάσεων των παραγράφων 3 και 5 του άρθρου 15 του παρόντος νόμου επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού. Επί των πιο πάνω προσφυγών, ο Υπουργός αποφαινεται, ύστερα και από ουσιαστική κρίση, μέσα σε τρεις μήνες από την κατάθεσή τους.

Άρθρο 18 Αναπροσαρμογή προστίμων

Τα πρόστιμα που προβλέπονται από το νόμο αυτόν μπορούν να αναπροσαρμόζονται κάθε τρία χρόνια με απόφαση του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων .

Άρθρο 19 Ειδικό τέλος

1. Οι εκμεταλλευτές ιδιωτικών λατομείων αδρανών υλικών υποχρεούνται να καταβάλλουν ετησίως ειδικό τέλος υπέρ των ΟΤΑ, στην περιοχή των οποίων λειτουργεί το λατομείο.

Το τέλος αυτό ορίζεται σε 4% επί της τιμής πώλησης των λατομικών προϊόντων «επ' αυτοκινήτου» στο χώρο του λατομείου. Ο προσδιορισμός των ποσοτήτων που πωλούνται μπορεί να γίνεται με βάση τα τιμολόγια και κάθε άλλη πρόσφορη μέθοδο καταμέτρησης των εξορυσσόμενων λατομικών προϊόντων.

Στην καταβολή ειδικού τέλους υποχρεώνονται και αυτοί που ήδη εκμεταλλεύονται ιδιωτικά λατομεία.

2. Για αδρανή υλικά, που χρησιμοποιούνται ως πρώτη ύλη στην τσιμεντοβιομηχανία και ασβεστοποιία και εξορύσσονται από λατομεία που εκμεταλλεύονται οι ίδιες επιχειρήσεις, το πιο πάνω ειδικό τέλος 4% υπολογίζεται με απόφαση του αρμόδιου νομάρχη επί του κόστους παραγωγής του πετρώματος φορτωμένου στο δάπεδο του λατομείου.

3. Τα ποσά που προέρχονται από το ειδικό τέλος της παραγράφου 1 αυτού του άρθρου βεβαιώνονται και εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για τη βεβαίωση και είσπραξη των εσόδων δήμων και κοινοτήτων.

4. Τα ποσά που προέρχονται από το ειδικό τέλος και το ποσοστό 40% των αναλογικών μισθωμάτων του άρθρου 7 διατίθενται κατά προτεραιότητα από τους ΟΤΑ για την αποκατάσταση και αξιοποίηση της έκτασης των λατομείων που διέκοψαν οριστικά τη λειτουργία τους.

Άρθρο 20

Απαλλοτρίωση ξένης ιδιοκτησίας

1. Η εκμετάλλευση των λατομείων αδρανών υλικών, που βρίσκονται μέσα στις λατομικές περιοχές του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, χαρακτηρίζεται για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού ως δημόσιας ωφέλειας.

2. Όταν για την εκμετάλλευση των λατομείων της προηγούμενης παραγράφου ή για την κατασκευή έργων υποδομής είναι αναγκαία η χρησιμοποίηση ξένης ιδιοκτησίας που βρίσκεται μέσα στη λατομική περιοχή ή έξω από αυτή, επιτρέπεται η αναγκαστική απαλλοτρίωση της ξένης ιδιοκτησίας υπέρ του Δημοσίου και με δαπάνες του.

3. Όταν για την εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών που βρίσκονται έξω από τις λατομικές περιοχές είναι αναγκαία η χρησιμοποίηση ξένης ιδιοκτησίας, για την κατασκευή δρόμων προσπέλασης και την ανέγερση εργοστασίων και αποθηκών, επιτρέπεται η αναγκαστική απαλλοτρίωση αυτή με αίτηση και δαπάνες του εκμεταλλευτή του λατομείου υπέρ του Δημοσίου.

4. Οι απαλλοτριώσεις των προηγούμενων παραγράφων γίνονται με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 28 – 138 του Μεταλλευτικού Κώδικα.

Άρθρο 21

Με αποφάσεις του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται οι όροι και η διαδικασία της εκμίσθωσης, εκμετάλλευσης και γενικά της διαχείρισης των δημόσιων λατομείων, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 22

Δημόσια λατομεία αδρανών υλικών, που διέκοψαν ή διακόπτουν τη λειτουργία τους οριστικά, μπορεί να παραχωρούνται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις της νομοθεσίας για τους δήμους και κοινότητες στους ΟΤΑ της περιοχής, ύστερα από μελέτη διαμόρφωσης της έκτασης, που εγκρίνεται από το Υπουργείο Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, με σκοπό την αποκατάσταση και αξιοποίηση του τοπίου, με κατά προτεραιότητα χρήση των πόρων που περιέρχονται στους Ο.Τ.Α. από τα αναλογικά μισθώματα της παραγρ. 4 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου.

Τα υλικά που εξορύσσονται κατά τις εργασίες, οι οποίες γίνονται στα λατομεία αυτά για την αναδιαμόρφωσή τους, μπορεί να χρησιμοποιούνται σε δημοτικά ή κοινοτικά έργα ή να διατίθενται σε άλλους δήμους ή κοινότητες.

Άρθρο 23

1. Με την επιφύλαξη των επόμενων παραγράφων του άρθρου αυτού, οι διατάξεις του παρόντος νόμου που αναφέρονται στα ιδιωτικά λατομεία εφαρμόζονται ανάλογα και ως προς την εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών, που ανήκουν στους δήμους και τις κοινότητες.

2. Η εκμίσθωση λατομείων αδρανών υλικών των δήμων και κοινοτήτων γίνεται με δημοπρασία, σύμφωνα με τη νομοθεσία που ισχύει για τους δήμους και τις κοινότητες.

Η παράγραφος 2 του άρθρου 15 του νόμου αυτού εφαρμόζεται ανάλογα και για τα λατομεία αδρανών υλικών των δήμων και κοινοτήτων.

Οι όροι και η διαδικασία της εκμίσθωσης και εκμετάλλευσης των λατομείων αυτών και γενικά κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή τους ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ενεργείας και Φυσικών Πόρων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Τα μισθώματα (πάγια και αναλογικά), που προέρχονται από την μίσθωση των λατομείων αυτών, βεβαιώνονται και εισπράττονται από τον οικείο δήμο ή κοινότητα, σύμφωνα με διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά, για τη βεβαίωση και είσπραξη των εσόδων τους.

4. Όπου αναφέρεται στις διατάξεις του παρόντος ο νομάρχης προκειμένου για την εκμίσθωση λατομείων αδρανών υλικών των δήμων και κοινοτήτων, νοείται ο οικείος δήμαρχος ή πρόεδρος της κοινότητας, μετά από έγκριση του νομάρχη.

Άρθρο 24

Αν διακοπεί η λειτουργία λατομείου αδρανών υλικών ή μεταλλείων ή λατομείων μαρμάρων ή λατομείων βιομηχανικών ορυκτών από υπαιτιότητα του εκμεταλλευτή και εξαιτίας της διακοπής αυτής δημιουργείται ευρύτερο κοινωνικό πρόβλημα και αφού προηγουμένως ταχθεί προθεσμία 30 ημερών για επαναλειτουργία και παρέλθει αυτή άπρακτη, με απόφαση του νομάρχη για τα λατομεία αδρανών υλικών και μαρμάρων και του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων για τα μεταλλεία και βιομηχανικά ορυκτά, μπορεί να αναλαμβάνει την εκμετάλλευσή τους δημόσιος φορέας ή επιχειρήσεις των ΟΤΑ του άρθρου 5 παρ. 2 του παρόντος νόμου.

Με άλλη απόφαση του νομάρχη ή του Υπουργού μπορεί να γίνει και αναγκαστική μίσθωση του μηχανολογικού εξοπλισμού του λατομείου ή μεταλλείου, αν προηγουμένως δεν συμφωνήσουν για την μίσθωσή του ο εκμεταλλευτής με το νέο φορέα.

Άρθρο 25

Ο Επιθεωρητής Μεταλλείων μπορεί να εξουσιοδοτεί τους προϊσταμένους των υπηρεσιακών μονάδων που υπάγονται σε αυτόν για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του που προβλέπονται από τις διατάξεις περί μεταλλείων και λατομείων.

Άρθρο 26

Το άρθρο 162 του Ν. 210/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 162

Κανονισμός Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών.

1. Οι εργασίες για τον εντοπισμό ή εκμετάλλευση ή αξιοποίηση ή επεξεργασία των ορυκτών υλών σε κάθε μεταλλευτικό ή λατομικό χώρο, διέπονται, από άποψη ορθολογικής δραστηριότητας, ασφάλειας και προστασίας, από τον Κανονισμό Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών.

2. Ειδικότερα, στον Κανονισμό αυτόν καθορίζονται τα κριτήρια για την ορθολογική έρευνα, εκμετάλλευση, αξιοποίηση και επεξεργασία των ορυκτών υλών, οι υποχρεώσεις εκμεταλλευτών, εργοδοτών, μελετητών, επιβλεπόντων και εργαζομένων, τα πλαίσια για τη μελέτη, οργάνωση, λειτουργία και επίβλεψη των αντίστοιχων έργων, τα προσόντα και η διαδικασία για την απόκτηση και ανάκληση αδειών για τις μεταλλευτικές και λατομικές εργασίες που απαιτούν ειδίκευση, οι όροι και τα επιβαλλόμενα μέτρα για την ασφάλεια της ζωής και της υγείας των εργαζομένων και των κάθε είδους μεταλλευτικών ή λατομικών έργων και εγκαταστάσεων, για την προστασία της επιφάνειας και του περιβάλλοντος χώρου, για την εξασφάλιση των περιοίκων, διερχόμενων, κτισμάτων, οικισμών, αρχαιολογικών, τουριστικών, φυσικού κάλους κλπ. χώρων, οδών, σιδηροδρομικών γραμμών, γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, δικτύων νερού και τηλεπικοινωνιών και λοιπών έργων δημόσιας ωφέλειας, καθώς και τα για τον έλεγχο της εφαρμογής του απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά. Επίσης στον παραπάνω Κανονισμό μπορεί να προβλέπεται υποχρέωση κατάρτισης, σε κάθε έργο, ειδικών κανονισμών με πρόσθετα μέτρα ασφάλειας - προστασίας, που εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων.
3. Οι διατάξεις του πιο πάνω Κανονισμού έχουν επίσης εφαρμογή και για κάθε εργασία σχετική με εκείνες που διέπονται από αυτόν (π.χ. γεωτρήσεις, επιφανειακές ή υπόγειες εκσκαφές, εγκαταστάσεις επεξεργασίας ορυκτών πόρων), που γίνονται έξω από μεταλλευτικούς ή λατομικούς χώρους με ευθύνη των εποπτευόμενων από το ΥΕΦΠ Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. και Οργανισμών.
4. Ο εν λόγω Κανονισμός εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Τ.Ε.Ε. με απόφαση του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
5. Από την ισχύ του νέου Κ.Μ.Λ.Ε. παύει να ισχύει η διάταξη του άρθρου 47 του Ν. 669/1977».

Άρθρο 27

1. Συμβάσεις, που έχουν συναφθεί μέχρι 23.7.74 μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και τρίτων (μισθωτών) και που αναφέρονται σε μισθώσεις του δικαιώματος του Δημοσίου για έρευνα και εκμετάλλευση δημόσιων μεταλλείων, αναθεωρούνται με πρωτοβουλία του Υπουργού Ενεργείας και Φυσικών Πόρων.
2. Η αναθεώρηση των συμβάσεων αφορά αποκλειστικά:
 - α) την αναπροσαρμογή του μισθώματος υπό τον περιορισμό του άρθρου 84 του Μεταλλευτικού Κώδικα και
 - β) την αναπροσαρμογή των όρων της σύμβασης, ώστε να ανταποκρίνονται προς τα σημερινά τεχνικοοικονομικά δεδομένα από την άποψη της ορθολογικής έρευνας και εκμετάλλευσης των κοιτασμάτων και της προστασίας των ανθρώπων και του περιβάλλοντος και ως προς τις συνέπειες παράβασης των όρων της αναθεώρησης και τη διάρκεια της μίσθωσης.
3. Ο Υπουργός Ενεργείας και Φυσικών Πόρων μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από την ισχύ του νόμου αυτού καλεί εγγράφως τους μισθωτές των δημόσιων μεταλλείων για αναθεώρηση των συμβάσεων, σύμφωνα με τα κριτήρια της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου. Σε περίπτωση μη εμφάνισης του μισθωτή μέσα σ' ένα μήνα από την επίδοση της πρόσκλησης, η σύμβαση λύνεται από την έκδοση και την κοινοποίηση στον μισθωτή σχετικής βεβαιωτικής απόφασης του ΥΕΦΠ και το μεταλλείο με τις εκτάσεις, που τυχόν έχουν απαλλοτριωθεί για το σκοπό αυτόν, επανέρχεται στη νομή και κατοχή του Δημοσίου. Σε περίπτωση εμπρόθεσμης εμφάνισης του μισθωτή, αλλά μη επίτευξης για οποιοδήποτε λόγο συμφωνίας επί των όρων αναθεώρησης, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα κριτήρια, ο Υπουργός Ενεργείας και Φυσικών Πόρων παραπέμπει την υπόθεση στο Υπουργικό Συμβούλιο για τη λήψη απ' αυτό τελικής αιτιολογημένης απόφασης, που είναι υποχρεωτική για το μισθωτή.
4. Από τις διατάξεις αυτού του άρθρου δεν δημιουργείται καμιά αξίωση του μισθωτή ή οποιουδήποτε τρίτου κατά του Δημοσίου.

Άρθρο 28

Στην Εταιρία Ύδρευσης - Αποχέτευσης Πρωτεύουσας (ΕΥΔΑΠ) μπορεί να ανατεθεί η ευθύνη και μέριμνα για τη μελέτη και την κατασκευή έργων που εμπίπτουν στο σκοπό της και για άλλες περιοχές εκτός της περιοχής αρμοδιότητάς της, εφόσον της χορηγούνται σχετικές πιστώσεις από τον προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων ή από άλλες πηγές.

Οι βασικοί όροι και προϋποθέσεις της ανάθεσης καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Εσωτερικών, Δημοσίων Έργων και Ενεργείας και Φυσικών Πόρων.

Μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 29

1. Από την ισχύ του νόμου αυτού, οι μισθωτές δημόσιων λατομείων αδρανών υλικών, οι οποίοι βάσει συμβάσεων δεν καταβάλλουν πάγια και αναλογικά μισθώματα ή καταβάλλουν ένα από τα δύο, υποχρεούνται να καταβάλλουν και τα δύο.

Συμψηφισμός των δύο μισθωμάτων δεν επιτρέπεται.

2. Με πρωτοβουλία του νομάρχη καλείται ο μισθωτής μέσα σε έξη μήνες από την ισχύ του παρόντος για αναθεώρηση της σύμβασης, υπό την έννοια της προηγούμενης παραγράφου.

3. Αν μισθωτής δεν προσέλθει ή δεν επιτευχθεί συμφωνία, η σύμβαση της μίσθωσης λύεται αυτοδικαίως.

4. Τα χρηματικά ποσά που έχουν κατατεθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος βάσει των άρθρων 11 παρ. 6 και 12 παρ. 2 του Ν. 386/1976 αναλαμβάνονται και διατίθενται στον αρμόδιο νομάρχη με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Ενεργείας και Φυσικών Πόρων, Οικονομικών και Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, κατά προτεραιότητα για την αποκατάσταση και εξωραϊσμό λατομικών εκτάσεων.

5. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου αυτού έχουν εφαρμογή και για τις μισθώσεις δημοτικών και κοινοτικών λατομικών χώρων.

Άρθρο 30.

1. Οι επιτροπές, που είχαν συσταθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος για τον καθορισμό λατομικών περιοχών, συνεχίζουν το έργο τους και υποβάλλουν το σχετικό πρακτικό στον αρμόδιο νομάρχη για την έκδοση της απόφασης καθορισμού λατομικών περιοχών. Για την έκδοση της απόφασης αυτής απαιτείται γνωμοδότηση του Νομαρχιακού Συμβουλίου.

2. Τα ποσά εγγυητικών επιστολών που κατατίθενται για την καλή εκτέλεση των όρων των συμβάσεων μισθώσεων δημόσιων λατομείων, που βρίσκονται μέσα στις λατομικές περιοχές, σε περίπτωση κατάπτωσης διατίθενται από το νομάρχη για την εκτέλεση έργων υποδομής στις λατομικές περιοχές.

Άρθρο 31

1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και κατά τη διαδικασία σύναψης της σύμβασης μίσθωσης δημόσιων, δημοτικών και κοινοτικών λατομείων αδρανών υλικών, αν μέχρι την έναρξη της ισχύος είχε διενεργηθεί η σχετική δημοπρασία και είχε κατακυρωθεί το αποτέλεσμα αυτής.

2. Δημοπρασίες, που είχαν προκηρυχθεί για τη μίσθωση δημόσιων, δημοτικών και κοινοτικών λατομείων αδρανών υλικών και δεν είχαν ολοκληρωθεί μέχρι την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού, καταργούνται.

Άρθρο 32

1. Εκκρεμείς αιτήσεις, κατά την έναρξη ισχύος τα παρόντος νόμου, για μίσθωση με απευθείας σύμβαση δημόσιας λατομικής έκτασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του Ν. 386/1976, είναι ισχυρές και για αυτές εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου.

Οι συμβάσεις που θα συναφθούν από τον αρμόδιο νομάρχη δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερης διάρκειας από τέσσερα χρόνια από την ισχύ του νόμου αυτού.

2. Εκκρεμείς αιτήσεις για τη χορήγηση άδειας εκμετάλλευσης, μέχρι την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού, θεωρούνται ότι ουδέποτε υποβλήθηκαν.

Άρθρο 33

1. Λατομεία αδρανών υλικών, που λειτουργούν με άδεια εκμετάλλευσης, συνεχίζουν τη λειτουργία τους μέχρι να λήξει η άδειά τους.

Με απόφαση του αρμόδιου νομάρχη, που εκδίδεται ύστερα από εκτίμηση των αναγκών του νομού σε αδρανή υλικά και με την προϋπόθεση ότι έχει εγκριθεί, από το Υπουργείο Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, είναι δυνατή η συνέχιση λειτουργίας των πιο πάνω λατομείων μέχρι δύο έτη, κατά ανώτατο όριο, μετά τη λήξη της άδειας εκμετάλλευσης.

Λατομεία, που βρίσκονται σε ζώνες ιδιαίτερα μεγάλης ευαισθησίας, διακόπτουν τη λειτουργία τους με αιτιολογημένη απόφαση των αρμόδιων Υπουργών Ενέργειας και Φυσικών Πόρων, Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος και Πολιτισμού και Επιστημών.

2. Η διάταξη του δεύτερου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου δεν ισχύει για τα λατομεία που προβλέπονται από τις διατάξεις των εδαφίων γ', δ' και ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 8 του παρόντος νόμου και ήδη λειτουργούν με άδεια εκμετάλλευσης. Για τα λατομεία αυτά είναι δυνατή η παράταση της χρονικής διάρκειας της άδειας εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 2 του άρθρου 6 του παρόντος νόμου.

3. Δημόσια ή ιδιωτικά λατομεία που υπάρχουν σ' όλη τη χώρα εκτός του νομού Αττικής, για τα οποία δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 1, μπορούν να συνεχίσουν τη λειτουργία τους μέχρι δύο χρόνια από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού με απόφαση του νομάρχη, που εκδίδεται σύμφωνα με τη διάταξη του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου αυτού, παρατεινομένης αντίστοιχα της μίσθωσης του δημόσιου χώρου με μόνη την απόφαση του νομάρχη, που ορίζει νέο μίσθωμα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 34

Η τετραετία που προβλέπεται από την παράγραφο 2 του άρθρου 5 του Ν. 386/1976 θεωρείται λήξασα από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.

Άρθρο 35

Οι ακατέργαστες σχιστολιθικές πλάκες από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, υπάγονται στην κατηγορία των μαρμάρων και έχουν εφαρμογή επ' αυτών οι διατάξεις του Ν. 669/1977.

Άρθρο 36

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού καταργούνται:

α) Ο Ν. 386/1976 (ΦΕΚ 188 Α') πλην της παραγράφου 2 του άρθρου 7 και των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 14 αυτού.

β) Το Π.Δ 595/1978 (ΦΕΚ 126 Α') και

γ) Η παράγραφος 3 του άρθρου 2, οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 17, οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 22 και τα άρθρα 45 και 50 του Ν. 669/1977 (ΦΕΚ 241 Α'), καθώς και μόνο ως προς τις διατάξεις τους που αναφέρονται στα αδρανή υλικά, τα άρθρα 11, 35 και 44, η παράγραφος 1 του άρθρου 23, η παράγραφος 1 του άρθρου 18, οι παράγραφοι 3, 4 και 5 του άρθρου 38 και η παράγραφος 3 του άρθρου 39, που αναφέρονται στα λατομεία αδρανών υλικών του ίδιου νόμου και

δ) το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 669/1977.

Άρθρο 37

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Παραγγέλομεν να δημοσιευθή στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως το κείμενο του παρόντος και να εκτελεσθή ως νόμος του Κράτους.
Αθήνα 4 Απριλίου 1984

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΑΡΣΕΝΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΑΠ. ΑΘ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΑΡΣΕΝΗΣ
ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΡΙΤΣΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΑΓ. ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΓΕΩΡΓ.- ΑΛΕΞ. ΜΑΓΚΑΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
Α.Μ. (ΜΕΛΙΝΑ) ΜΕΡΚΟΥΡΗ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.
Αθήνα, 11 Απριλίου 1984

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΟΣ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΓΚΑΚΗΣ